

נחל סלבדורה

עונה מומלצת: חורף ואביב.

התאמה: משפחות מטיבות לכת.

קושי מסלול: בינוני (מעט טיפוס על סלעים).

אורך מסלול: כ- 3 ק"מ.

משך מסלול: כשעתיים וחצי.

מפה: מפת סימון שבילים מס' 8 "צפון מדבר יהודה וים המלח"

(מהדורה אחרונה ומעודכנת ביותר הודפסה בשנת 2009).

הגעה מהמרכז: נסיעה דרך ירושלים לכביש ים המלח. בין קילומטר מספר 250 ל- 251 על כביש 90 (33 קילומטר מצומת הלידו, הצומת עם תחנת הדלק בצפון ים-המלח) יש להאט את הנסיעה. מימין לדרך ישנו מפרץ חניה קטנטן ולצדו סימון שבילים כחול, לפעמים, אם לא נגנב, יש גם שלט. כאן חונים. חוצים בזהירות את הכביש אל ראשיתו של שביל מסומן בירוק העובר מתחת לכביש במנהרה. זוהי נקודת ההתחלה.

ציוד נדרש: נעלי הליכה, מים, כובע.

• המסלול מעגלי, אין צורך בהקפצת רכבים.

נחל סלבדורה הוא אחד הנחלים הקטנים הזורמים בתלילות ממצוק ההעתקים אל ים המלח. המסלול, המסומן בירוק מתחיל בצדו המזרחי של הכביש ועובר במנהרה מתחתיו אל צדו המערבי. משם נמשך השביל במעלה הערוץ הצר של הנחל. משני העברים סוגרים קירות גבוהים עשויים מפולות דחוסות של שברי סלע ועפר. ברגע שהערוץ מתרחב ומאפשר זרימה שטפונית מתונה יותר נתקלים בצמחייה מדברית. בין השאר פוגשים את הרותם המדברי שבאביב פורח בלבן ורוד ומבשם את כל הערוץ בריח נפלא. בנקודה מסוימת לאחר התרחבות הערוץ מטפסים אל מרומי מדרגת סלע רחבה. בראשה מגיעים למפגש של השביל הירוק עם שביל שסימונו כחול. כאן צריך להחליט אם ממשיכים במעלה הערוץ או אם פונים שמאלה, בירידה, בחזרה אל הכביש.

השביל ימינה ממשיך להעפיל במעלה הנחל. מעל מתנשא מצוק ההעתקים הסוגר על הערוץ והמפל היבש הגדול של נחל סלבדורה נראה במלוא הודו. השביל נמשך עד לנקודה שבה הוא נתקל בקיר הסלע. משם, אלא אם כן מתחילים לדאות כאחד העופות הדורסים שסביר שנראה במקום, אין ברירה אלא לחזור באותה דרך. מעט לפני המצוק עצמו ממתנה גולת הכותרת: השיח שזיכה את הנחל בשמו: סלבדורה פרסית. קל לזהות אותו. הוא כתם הירק הגדול ביותר בנחל. ענפיו המכוסים עלווה סמיכה נראים כמו גלים ירוקים ומעליהם משתרגים מספר ענפים חשופים מכסיפים בשמש. הסלבדורה היא צמח שנוקק למים כדי להתקיים. כיצד איפה הוא צומח כאן באמצע המדבר? – כשמתקרבים מגלים. פכפוך המים העדין מעיד על הימצאותה של נביעה קטנה. בתוך השקט המוחלט שרק קריאת עופות מפירה אותו יש לצליל המים המטפטפים תכונה מרגיעה וממכרת במיוחד. בהיותה ירוקה ועסיסית, משמשת הסלבדורה מזון לבעלי-חיים רבים, ובעיקר לשפני סלע. לפיכך יכול השיח להיראות שוקק חיים. אצל האדם יש לסלבדורה שימוש מיוחד. ענפיה שימשו (ובמקומות מסוימים בעולם, כדוגמת הודו, עדיין משמשים) כמברשת שיניים. מסופר כי הנביא מוחמד, שהיה ידוע כקפדן גדול בענייני ניקיון גוף וטוהרה, היה נוהג לצחצח את שיניו בענפי השיח. מאז מגדירה אותו המסורת העממית המוסלמית כקדוש. גם מי שעבורו הצמח איננו קדוש צריך לזכור שהוא מוגדר כערך טבע מוגן והפגיעה בו אסורה. הדרך חזרה אל מחוזות האלמקס, הקולגייט ושאר חברותיהן הבייתיות (ולא, אין כאן כל כוונה לערוך פרסומת לכזו או אחרת) נמשכת במורד השביל הכחול. כברת



יֹתָם יַעֲקֹבֶסוֹן

הרצאות, צילום ומתיבה, הדרכה בארץ
ולאורך נתיבי הסחר הקדומים באסיה

דרך מסוימת, עד למפגש השבילים, תהיה זהה לדרך שעושים בהלוך, אולם משם ממשיכים ללכת בשביל הכחול. הוא מסומן לאורכו של שביל המתפתל לאורך גדתו הדרומית של הנחל. נשקפים ממנו נופים יפים על ים-המלח. אם מטיילים כאן בסוף החורף ובאביב פוגשים בדרך צמחי מדבר נוספים בפריחתם. בולט במיוחד האזוביון הריחני הפורח בסגול וניחן בריח דומה לזה של אזוב ודמיה לבידה, צמח שעליו דמויי לב וחיוורים מעט ופרחיו צהובים. בצמח זה רצוי שלא לגעת הוא רעיל מאוד. בעונה החמה פוגשים בין ענפיו את הכושן הארסי. זהו חגב שחור גדול הניזון מעלי הדמיה ובכך הופך לרעיל ביותר בעצמו.

עודכן בתאריך: 5.11.2011

כל הזכויות שמורות © ליוֹתָם יַעֲקֹבֶסוֹן